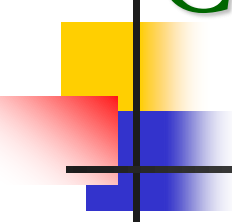

พัฒนาการของพระพุทธรูปปางมหายาน

ผศ.ดร.สุวิญญ์ รักสัตย์

(ป.ศ.๗, พศ.บ., M.A., Ph.D.)

Class Assignment and Grading

■ Assignment Paper 20 Marks

■ Presentation 10 Marks

■ Final Examination 20 Marks

■ Presentation Jan. 18-25, 2014

■ Assignment Mar. 22, 2014

Issues of Mahayana Article

- Cause of Mahayana Buddhism
- Ideal of Bodhisatva
- Ideal of Bodhology
- Issues on Sunyata
- Issues on Alayavinyana
- Issues on Vajrayana
- Issues on Sukhavati
- Issues on Zen
- Issues on New Mahayana Movement

ข้อกำหนดงานมอบหมาย

- เลือกหัวข้อใดก็ได้ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหายานในขอบเขตวิชา
- เขียนเป็นบทความของตนเอง
- จำนวน ๕ ไม่เกิน ๑๐ หน้า รวมเอกสารอ้างอิง ไม่น้อยกว่า ๕ เล่ม
- ประกอบด้วย ส่วนนำ เนื้อหา บทวิเคราะห์ และสรุป
- ให้จัดทำเป็นเอกสารวิชาการเข้าเล่ม ปกแข็ง ๓ เล่ม
- นำส่งก่อนจบภายในเดือนมีนาคม (ห้ามเกินกำหนด)

ขอบข่ายและเนื้อหาวิชา

- ศึกษาความเป็นมาของพระพุทธศาสนามหายาน
- ศึกษาลักษณะแนวคิด อุดมคติของมหายาน
- ศึกษาปรัชญา บุคคล คัมภีร์มหายาน
- ศึกษาปฏิบัติต่างๆ ของมหายาน
- ศึกษามหายานในประเทศต่างๆ
- ศึกษาการนำหลักพระพุทธศาสนาไปปรับใช้

Texts and Documents

พุทธปรัชญามหาธาน อ. เสถียร โพธิ์นันทะ

ประวัติศาสตร์พุทธศาสนา อ. เสถียร โพธิ์นันทะ

พุทธประวัติมหาน : เสถียร พันธรั้ง

พุทธศาสนานมหาน : นิกายหลัก อ.สมภาร พรหมทา

พุทธศาสนานมหาน : สุมาลี มหณรงคชัย

พระพุทธานมหาน ผศ.ดร.สุวิญ รักสัตย์

โศลกมูลฐานว่าด้วยทางสายกลาง : นาการชุน

เจตนารมณ์ของการศึกษามหายาน

- เพื่อแสวงหาความเหมือนในความต่าง (Unity in Diversity)
- เพื่อจะได้เข้าใจพระพุทธศาสนาโดยภาพรวม
- เพื่อศึกษาตามแนวพุทธปรัชญายุคใหม่ (Buddhist Post Modernism)
- เพื่อเข้าถึงหลักธรรมในพระพุทธศาสนาว่าด้วยการไม่ยึดมั่น (Non-Attachment)

World Paradigm

- **Primitive Paradigm**
- **Ancient Paradigm**
- **Mediaeval Paradigm**
- **Modern Paradigm**
- **Post Modern Paradigm**

Previous Paradigm

ยึดมั่น → แบ่งแยก

แบ่งแยก → แข่งขัน

แข่งขัน → ไม่ไว้วางใจ

ไม่ไว้วางใจ → ทำลายคู่แข่ง

Competition

Post Modern Paradigm

ไม่ยึดมั่น → แบ่งหน้าที่
แบ่งหน้าที่ → ส่งเสริมกัน
ส่งเสริมกัน → ไว้วางใจ
ไว้วางใจ → ร่วมมือกัน
ร่วมมือกัน → สันติภาพ

→ Cooperation

Languages of Paradigm

Language of Philosophy

Language of Science

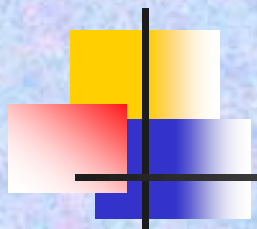

Languages of Post Modernism

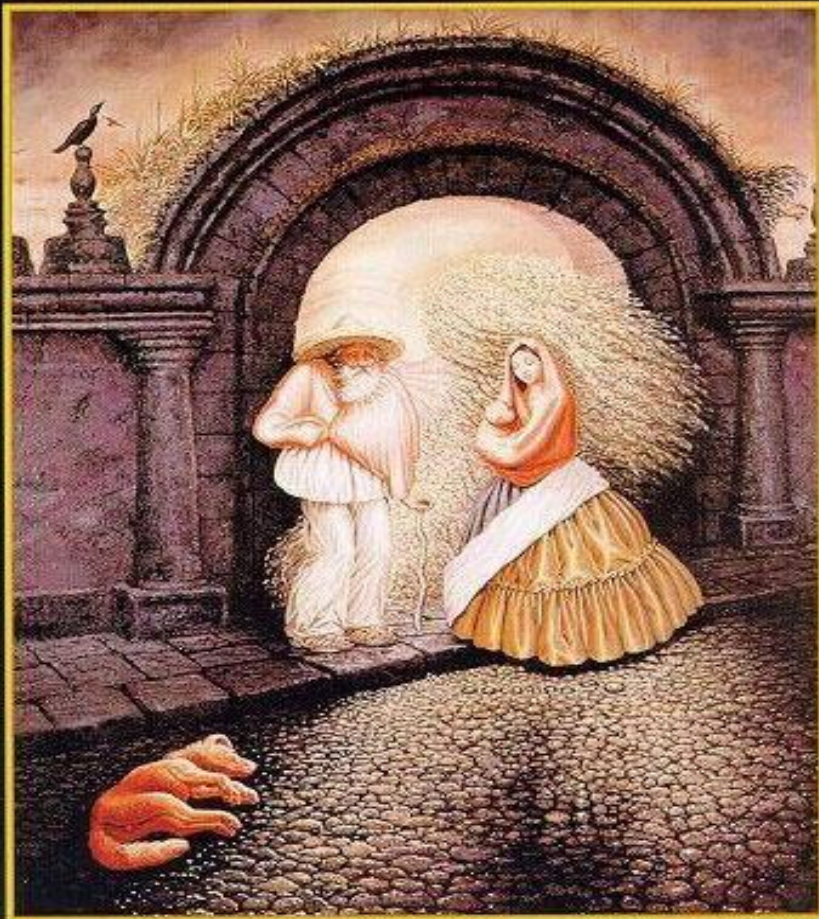
Hermeneutics

Quiz

อะไรคืออมหยาหน

clearing concept

- ② What is philosophy?
- ② What is religion?
- ② What is Buddhist Philosophy?
- ② What is Mahayana?
- ② What is Mahayana Philosophy?

สาเหตุเกิดมหายาน

- เกิดจากวิวัฒนาการทางแนวคิดของมนุษย์
- เกิดจากความเป็นอย่างที่แตกต่างกันของพระสงฆ์
- เกิดจากความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมือง
- เกิดจากอิทธิพลของแนวคิดศาสนาอื่น
- เกิดจากอิทธิพลของวรรณคดี

วิวัฒนาการทางความคิดของมนุษย์ในยุคต่างๆ

ความคิดของมนุษย์ยุคดึกดำบรรพ์

ความคิดของมนุษย์ยุคพระเวท (โบราณ)

ความคิดของมนุษย์ยุคอุปนิษัท (โบราณ)

ความคิดของมนุษย์ยุคพุทธกาล (โบราณ + กลาง)

ความคิดของมนุษย์ยุคหลังพุทธกาล (กลาง)

ความเป็นอยู่พระสงฆ์ยุคพุทธกาล

- พุทธบัญญัติที่ทรงอนุโลมตามสถานการณื ภูมิอากาศ และสถานที่
- การเน้นหลักธรรมต่างกัน
- การอดทนต่อธรรมวินัยไม่ได้
- บทเรียนจากศาสนาอื่นเกี่ยวกับความแตกแยก

เหตุแห่งความแตกแยก

๑. ศาสดาไม่ดี ธรรมไม่ดี สาวกไม่ดี	= ไม่ดี
๒. ศาสดาไม่ดี ธรรมไม่ดี สาวกดี	= น่าติเตียน
๓. ศาสดาดี ธรรมดี สาวกไม่ดี	= สาวกถูกติเตียน
๔. ศาสดาดี ธรรมดี สาวกดี	= ดี
๕. ศาสดาดี ธรรมดี สาวกไม่เข้าใจ	= แตกแยก
๖. ศาสดาดี ธรรมดี สาวกเข้าใจ	= ไม่เดือดร้อนภายหลัง

หลักความสามัคคี (สาราณียธรรม)

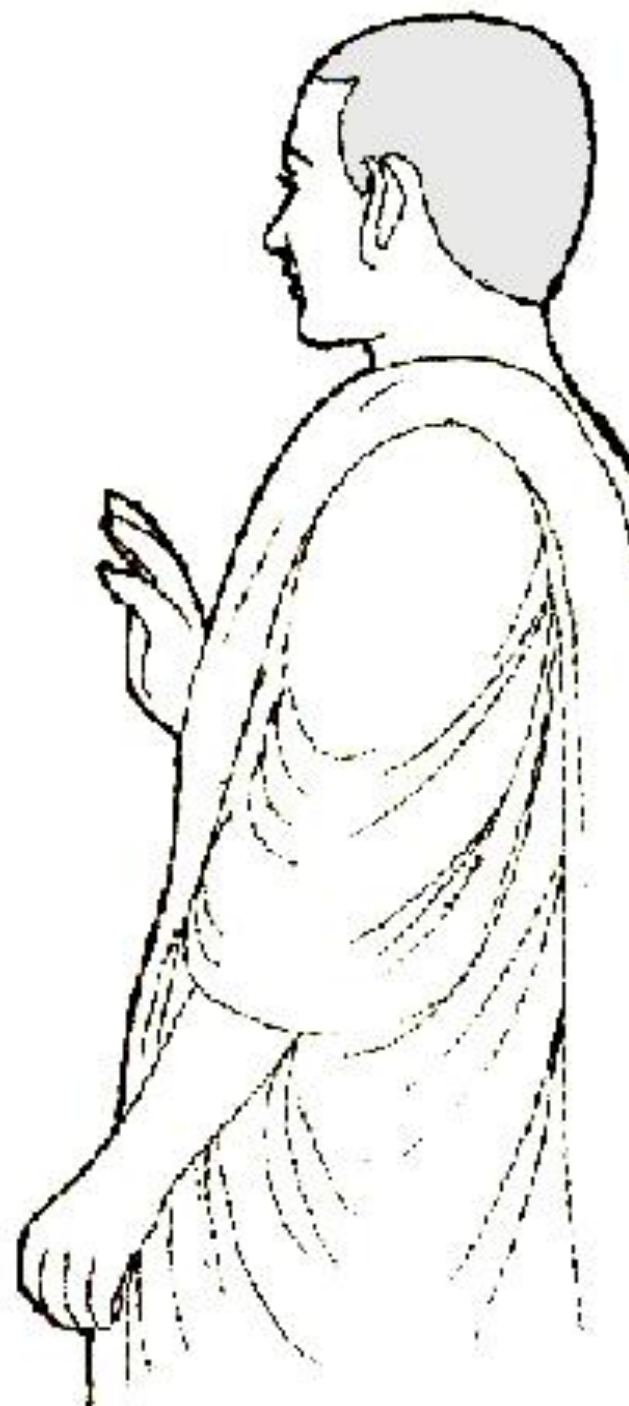
- ทำด้วยเมตตา
- พูดด้วยเมตตา
- คิดด้วยจิตเมตตา
- แบ่งปันสิ่งที่ได้มา
- มีความประพฤติเช่นเดียวกัน
- มีความคิดไปในทางเดียวกัน

เหตุการณ์หลังพุทธกาลตอนต้น

■ เหตุการณ์ทางคณะสงฆ์

- พระมหากัสสปะปรารภเหตุควรทำสังคายนา
- ปรับอบัติพระอานนท์เถระ
- พระปุราณะไม่ยอมรับวินัยบางข้อ
- ลงโทษพระฉนณะ

Buddhist Councils

- **First Buddhist Council**
  - **Buddhist Principle as the Buddha**
  - **As respecting the Buddha**
  - **To preserve the Dhamma and Vinaya**

วัตถุ ๘ ประการ

อันโตวุตตะ

อันโตปัททกะ

สามปัททกะ

อุคคหิตะ

ตโตนีหณะ

ปุเรภัตตะ

วณัฏฐะ

โปกขรณัฏฐะ

เหตุการณ์ทางคณะสงฆ์เมื่อศตวรรษที่ ๑

- การประพาศิณวินัยของพระภิกษุชาววัชชี
- การประพาศิณธรรมของพระมหาเถระ
- คณะสงฆ์แยกเป็น ๒ ฝ่าย
  - เถรวาท หรือ สลวาระ
  - มหาสังฆิกะ หรือ อาริยะ

คณะสงฆ์วัชชีพิกวินัย ๑๐ ข้อ

■ สิงคิโลณกัปปะ

ทวังคูลกัปปะ

■ คามันตรกัปปะ

อาวาสกัปปะ

■ อนุมัตติกัปปะ

อาจิณกัปปะ

■ อมถิตกัปปะ

ชโลคิง ปาทุง

■ อทสกนีสีทนะ

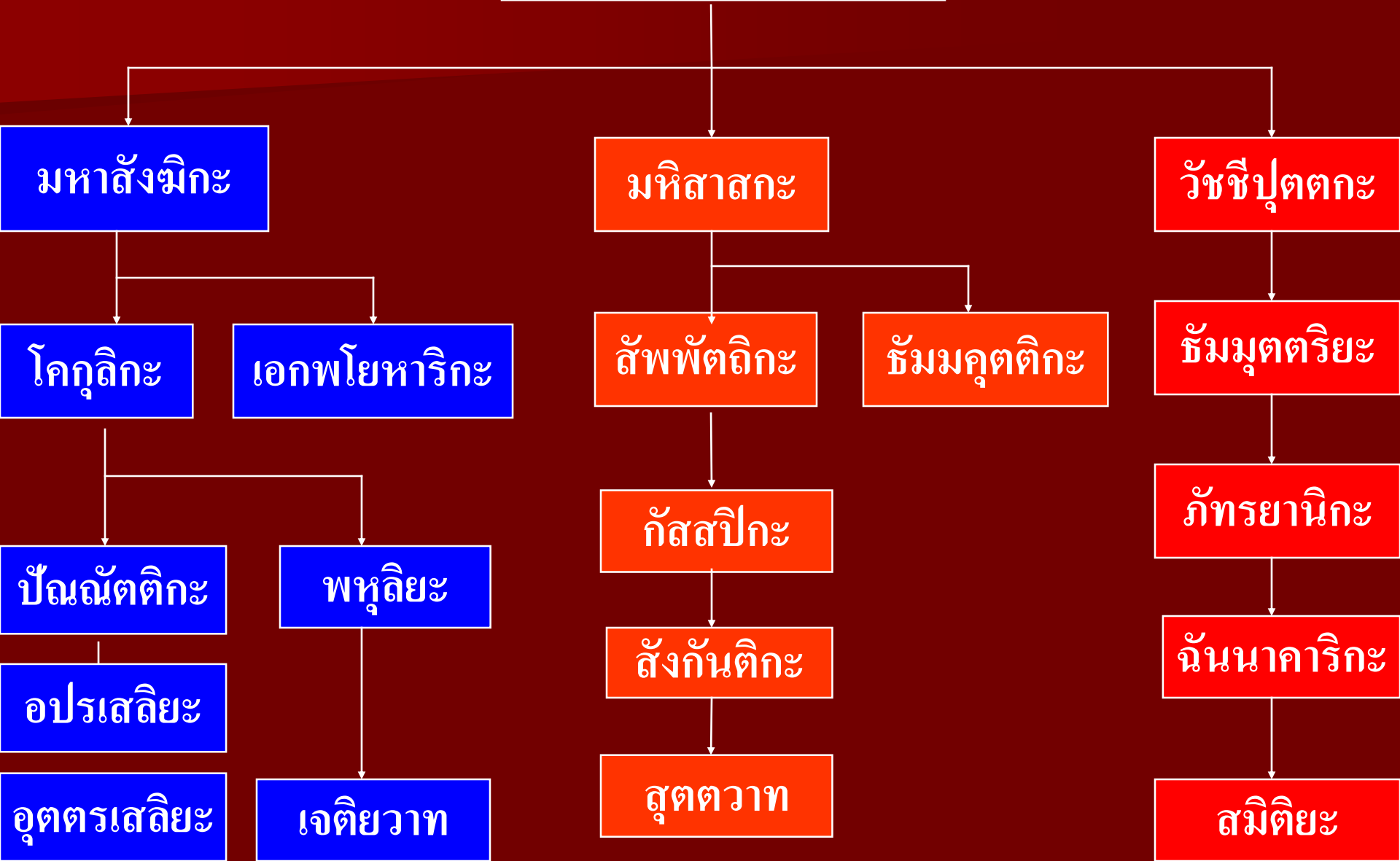
ชาตรูปรชตะ

Second Buddhist Councils

- **To Settle the Buddhist Principle as the its origin**
- **To rectify the obscured teachings**
- **To harmonize the Sangha**

๑๘ นิกาย

เถรวาท(หินยาน, สถวีระ)

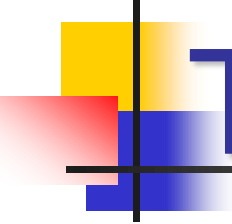

เหตุการณ์พุทธศตวรรษที่ ๒

- ◎ ความหลากหลายของคณะสงฆ์ที่ประพฤติปฏิบัติแตกต่างกัน
- ◎ หยุดทำสังฆกรรมร่วมกันของคณะสงฆ์
- ◎ มีการปลอมบวชเพื่อลาภสักการะ
- ◎ รจนาคัมภีร์แก้ไขความเห็นผิด

ความเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง-การปกครอง

- การทำสงครามระหว่างพระเจ้าอชาตศัตรูกับแคว้นวัชชี
- ราชวงศ์สุสุเนาคทำสงครามกับกองทัพกรีก
- ต้นราชวงศ์โมริยะนับถือศาสนาเซน-ฮินดู
- ศีกสายเลือดระหว่างพี่น้องภายในราชวงศ์โมริยะ
- หายนะของพระพุทธศาสนาระหว่างราชวงศ์สุงคะ
- ราชวงศ์อินโด+กรีก รุ่งอรุณแห่งเถรวาท
- ราชวงศ์กุษาณะกับนิกายสรวาสติวาทและมหาสังฆิกะ
- ราชวงศ์ศาตวาหนะ ยุคมหายานรุ่งเรือง

Third Buddhist Council

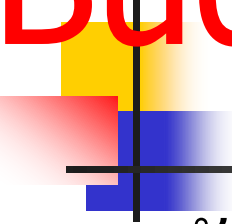
- To harmonize the Buddhist Sangha

- **To propagate the Buddha's Teaching**
- **To verify the Buddhist Teaching**

จารึกพระเจ้าอโศกเกี่ยวกับความสามัคคีในสงฆ์

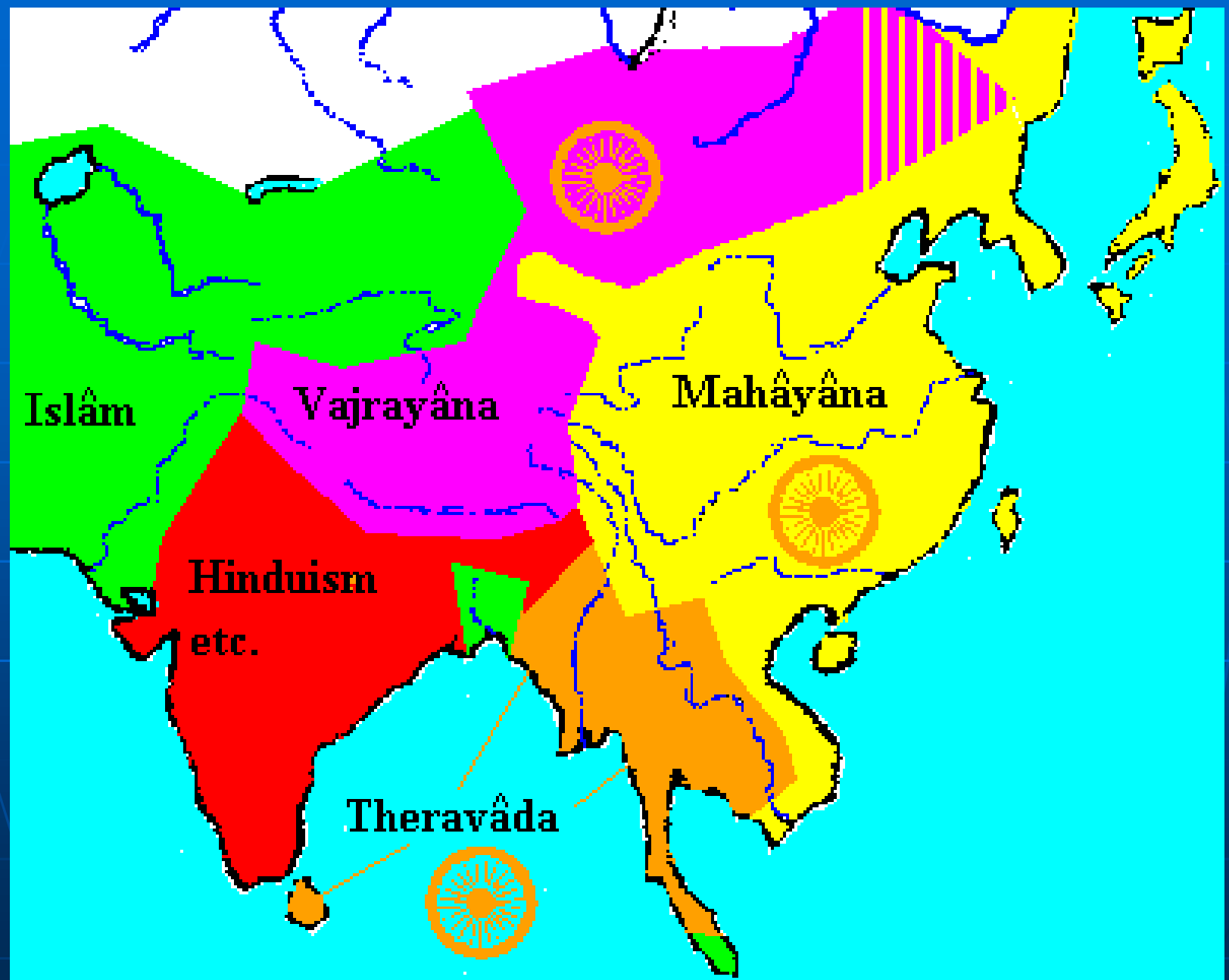
- “ข้าได้กระทำให้สงฆ์มีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว บุคคลใดๆ จะเป็นภิกษุหรือภิกษุณีก็ตาม ก็ไม่อาจทำลายสงฆ์ได้ ก็แลหากบุคคลใดจะเป็นภิกษุหรือภิกษุณีก็ตามจักทำสงฆ์ให้แตกกัน บุคคลนั้นจักต้องถูกบังคับให้นุ่งห่มผ้าขาวและไปอยู่อาศัย ณ สถานที่อื่น...”

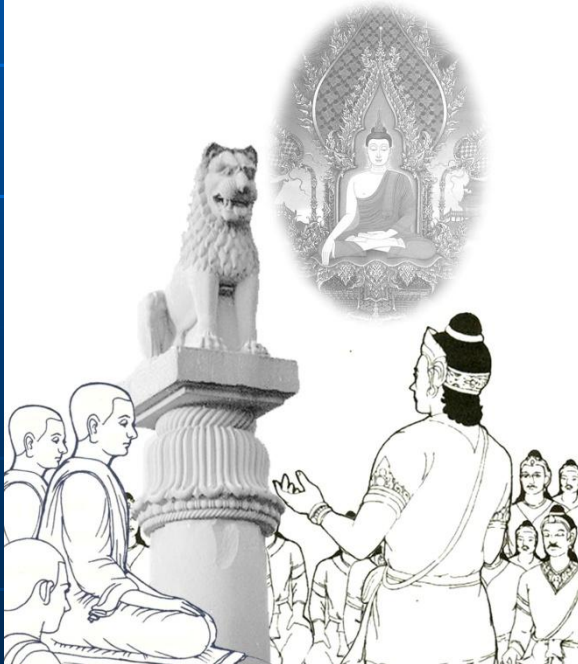
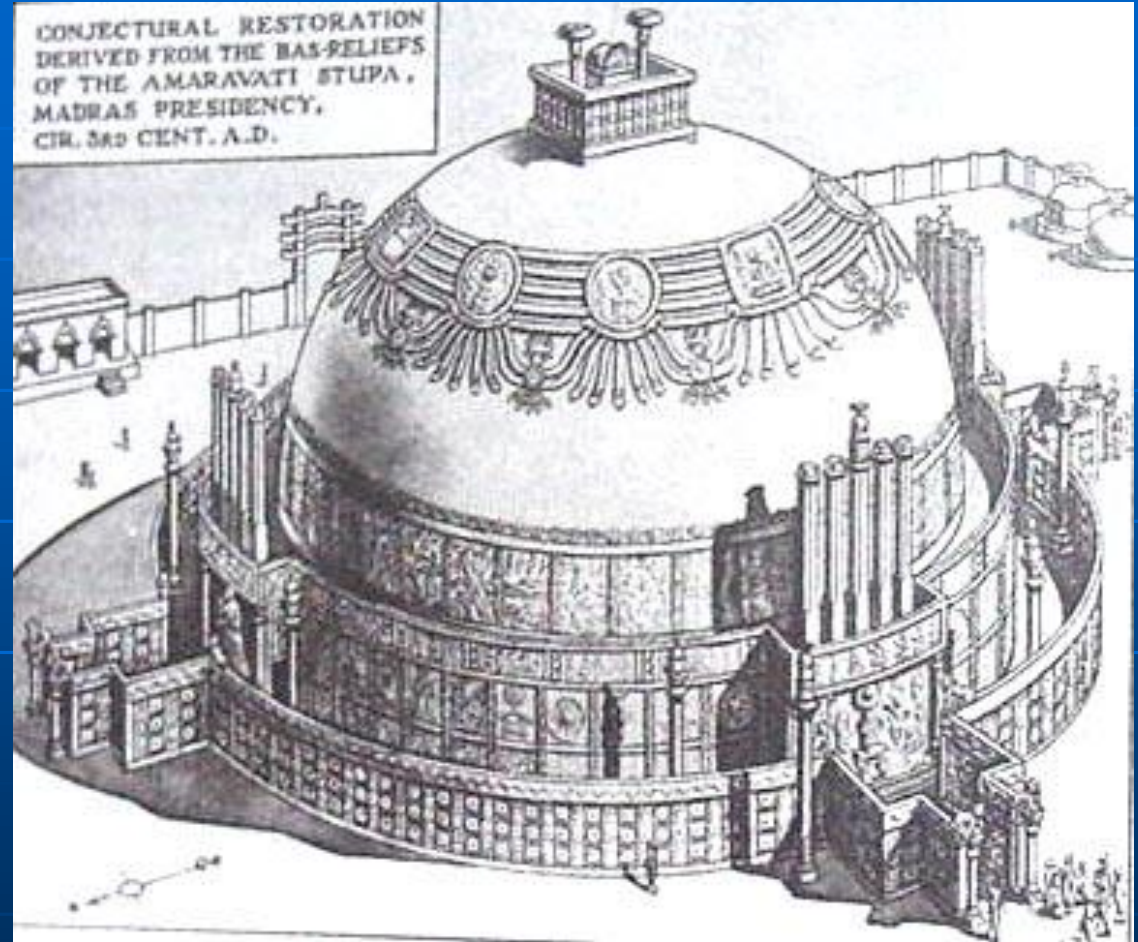
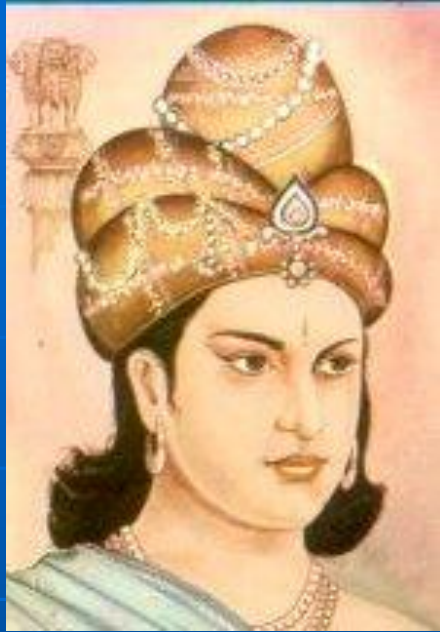
Buddhist Missionaries

■ พระมัทสน์ติกะและคณะ	แคว้นแคชเมียร์ คัณธาระ
■ พระมหาเทวะและคณะ	ดุ่มแม่น้ำโคธาวารี
■ พระรักจิตะและคณะ	แคว้นกนรา
■ พระธรรมรักจิตะและคณะ	แคว้นอปรันตกชนบท
■ พระมหาธรรมรักจิตและคณะ	แคว้นโยนก (ประเทศอิหร่าน-อิรัก)
■ พระมัทนิมะและคณะ	ทางเทือกเขาหิมาลัย
■ พระโสณะและพระอุตตระ	ทางสุวรรณภูมิ
■ พระมหินทะและคณะ	ลังกา

สังคายนาคำที่ ๔

- พระปารสวเถระ เป็นประธาน
- พระเถระผู้ใหญ่ พระวสุมิตร พระธรรมตาระ พระศรี โฆษะ พระพุทธเทวะ และท่านอัสวโฆษ
- มีพระอรหันต์ ๕๐๐ มีพระโพธิสัตว์ ๕๐๐ และมี บัณฑิตอีก ๕๐๐
- มีพระเจ้ากนิษกะ เป็นผู้อุปถัมภ์
- ทำที่ปुरुषประ แคว้นกาฬมิมระ
- สร้างมณฑปไว้บรรจุพระไตรปิฎก

พระไตรปิฎกชุดแรก (สันสกฤต)

- อุપเทสศาสตร (พระสูตรตันตปิฎก) ๑๐๐,๐๐๐ โศลก
- วินยวิภาษศาสตร (พระวินัยปิฎก) ๑๐๐,๐๐๐ โศลก
- อภิธรรมวิภาษศาสตร (พระอภิธรรมปิฎก) ๑๐๐,๐๐๐ โศลก

เกิดจากอิทธิพลของปรัชญาศาสนาอื่น

- ❑ อิทธิพลของศาสนาฮินดู
  - เทพเจ้าของฮินดู
  - หลักธรรมที่หลากหลายของฮินดู
- ❑ อิทธิพลของสำนักปรัชญา น्याยะ ไวเศสิกะ
สังขยา โยคะ มีมามসা เวทานตะ
- ❑ อิทธิพลของศาสนาเช่น Karmic Bondage

ปรัชญาอาสติกะ

- นยายะ เหตุผลที่เกิดจากการอนุมานและตรรกะ
- ไวเศสิกะ องค์ประกอบแห่งความจริงที่บอกได้
- สังขยา ภาคทฤษฎีเกี่ยวกับพุทธิกัมมัฏ
- โยคะ ภาคปฏิบัติในการขจัดตัณหา สมาธิและปัญญา
- มีมามসা กรรมและสมาธิทำให้อาตมน์บริสุทธิ์
- เวทานตะ การทำอาตมน์ให้บริสุทธิ์ด้วยพิธีกรรม

อิทธิพลของวรรณกรรมทางศาสนา

- อิทธิพลของคัมภีร์ภักตวัดิตตา

อิทธิพลของวรรณกรรมทางศาสนา

- อิทธิพลของคัมภีร์ยุคนี
  - อภิธรรมปิฎก
  - อรรถกถา
  - พระสูตรสมุทสาณ